Tafsiira Suuratu Yuusuf-Kutaa 17

Description

Obboleeyyan Yuusuf Dhufuu

Bara dheeraa dura obboleeyyan Yuusufin eelatti darbuun abbaa isaa irraa fageessan kunoo rakkoon isaan dirqisiisuun gara Yuusufi dhufan. Kunoo Yuusuf osoo barbaade carraa isaan irraa gadoo baafachu argatee jira. Garuu inni muhsiiniin (warra tola oolanii fi hojii bareechisan) keessaa tokko waan taâ€™eef gadoo baafachuuf hin carraaqne. Kana irra, nama hunda caalaa isaan keessumeesse. Kuni gaarummaa akkami! Nama qileetti si darbe baroota dheeraa booda yommuu sitti dhufu maaltu sitti dhagahamaa? AllahuAkbar! Rabbiin amala Yuusufin badhaase kana nullee haa badhaasu. Aamiin Allaahummaa aamiin. Mee gara seenaa ajaaâ€™iba kanatti haa dabarru:

وَجَآءَ إِخْوَةُ يُوسُفَ فَدَخَلُوا۟ عَلَيْهِ فَعَرَفَهُمْ وَهُمْ لَهُۥ مُنكِرُونَ ﴿٥٨﴾

â€œObboleeyyan Yuusuf dhufanii isatti seenan. Isaan kan isa hin beekne taâ€™anii osoo jiranu inni isaan beeke.â€• Suuratu Yuusuf 12:58

Yuusuf erga aangoo qabatee booda, sirna bulchiinsaa jabaa ijaare. Waggaa torbaa lafti oomisha itti kennitu keessatti namoonni jabaatanii akka hojjatanii fi oomisha argame akka kuusan taasise. Waggaa torba itti oomishan erga darbee booda waggoonni torba hoonge ni dhufan. Waggoota kana keessatti hoongen biyya Ijipt irra darbee biyyoota ollaa kan akka Filisxeem ni dhaqqabe. Kanaafi, obboleeyyan Yuusuf midhaan nyaata bitachuuf Filisxeem irraa kaâ€™uun gara Ijipt dhufan.

â€œâ€¦**isatti seenanâ€¦â€•** Yuusuf ministeera diinadge waan taâ€™eef namoonni hundi qajeelon isa waliin hin daldaalan, garuu obboleeyyan isaa biyya alaa irraa waan dhufaniif aangoo olâ€™aanaa irraa mirkaneefannaa argachuun isaan irraa eeggama. Akkasumas, maatiin isaanii baayâ€™ee waan taâ€™aniif nyaata baayâ€™ee isaan barbaachisa. Kanaafu, Ijiptiin erga gahanii, bakka Yuusuf jiruutti qajeeluun isatti seenan.

â€œIsaan kan isa hin beekne taâ€™anii osoo jiranu inni isaan beeke.â€• Kana jechuun yommuu isaan isatti seenan, Yuusuf yoosu isaan beeke. Garuu isaan isa hin beekne. Isaan obboleeyyan isaa gurguddoo taâ€™anii osoo jiranu akkamitti inni isaan hin beeknee? Uffannaan isaanii uffanna ummata isaatiin walfakkaata. Lugaa isaa dubbatu. Garuu obboleeyyan isaa kunniin kuni Yuusufin akka taâ€™e quba hin qaban. Yeroon dhumaa isaan isa argan mucaa waggaa torbaa taâ€™ee osoo jiruuti. Amma kunoo namticha guutuu taâ€™e. Obboleessi xiqqaan isaan eelatti darban suni lubbuun jiraachu qofaa miti Ijipt keessatti nama aangoo olâ€™aanaa qabu taâ€™a jedhanii akkamitti yaaduu dandaâ€™uu?

Akka hayyoonni jedhanitti, yommuu Yuusuf isaan beeku, gaafi isaan gaafachuu jalqabe, â€œIsin eenyu? Maaliif gara biyya keenyaa dhuftanii?â€• Isaanis akkana jechuun isatti himan, â€œNuti garee namootaa Filisxeem keessa jiraatudha. Hundi keenyaa obboleeyyani, abbaa umriin isaa sadarkaa jaarsummaa irra gahe qabna.â€• Innis ni jedhe, â€œIsiniin ala ijoollee biraa qabaa?â€• Isaaniis â€œEeyyen nuti ijoollee kudha lama. Mucaan xiqqaan deeme bade. Mucaan kuni nu caalaa abbaa keenya biratti jaallatamaa ture. Obboleessi isaa kan garaan tokko taâ€™an nu duubatti hafe. Abbaan keenya nurraa ni hanbise (Nu waliin dhufuu irraa ni dhoowwe).â€• Hanga waaâ€™ee maatii yeroo dheeraaf addaan bahanii ilaalchisee oduu gahaa argatutti Yuusuf gaafi gaafachuu itti fufe.

﴿وَلَمَّا جَهَّزَهُم بِجَهَازِهِمْ قَالَ ٱئْتُونِي بِأَخٍ لَّكُم مِّنْ أَبِيكُمْ ۚ أَلَا تَرَوْنَ
أَنِّيٓ أُوفِي ٱلْكَيْلَ وَأَنَا۠ خَيْرُ ٱلْمُنزِلِينَ ﴿٥٩﴾ فَإِن لَّمْ تَأْتُونِي بِهِۦ فَلَا كَيْلَ
لَكُمْ عِندِي وَلَا تَقْرَبُونِ ﴿٦٠﴾﴾

â€œ**Yommuu meeshaa isaanii isaaniif qopheesse, ni jedhe, â€˜Obboleessa keessan abbaa keessan irraa natti fidaa. Sila ani safara akka guutee fi [namoota hunda] caalaa kan nama keessumeessu taâ€™uu hin argitanii? Yoo isa hin fidin, safarrin na bira isiniif hin jiru, nattis hin dhiyaattan.â€™**â€• Suuratu Yuusuf 12:59-60

Yuusuf obboleeyyan isaa kanniin haala gaariin ni keessumeesse. Yommuu yeroon isaan gara biyya ofiitti deebiâ€™an gahu, midhaan ni safareef, meeshaa isaanii ni qopheesseef. Ergasii akkana isaaniin jedhe, â€œWanti isin jettan dhugaa taâ€™uu isaa akka beekuuf obboleessan keessan san abbaa keessan irraa naaf fidaa.â€•

Obboleessi isaanii inni baanu (jedhu) kuni Binaayimin. Binaayimin obboleessuma Yuusufi. Haadha takkatu isaan lamaan daye. Yeroo itti aanutti obboleessa kana akka fidan akkana jechuun isaan kajeelchise: â€œSila hin argitanii, osoo homaa hin hirâ€™isin midhaan guutee isiniif safare, haala hundarra gaarii taâ€™een isin keessumeesse.â€•

Kajeelchisuun qofti buâ€™aa buusu waan hin dandeenyeef akkana jechuun isaan sodaachisee: â€œ**Yoo isa hin fidin, safarrin na bira isiniif hin jiru, nattis hin dhiyaattan.â€•** Kana jechuun yoo isin obboleessa abbaa keessan biratti hafe san hin fidin, na biraa midhaan isiniif safaramu hin argattan, gara kiyyattis hin kalooftan.

قَالُوا۟ سَنُرَٰوِدُ عَنْهُ أَبَاهُ وَإِنَّا لَفَٰعِلُونَ ﴿٦١﴾

Isaanis ni jedhan, â€œIsa ilaalchisee abbaa isaa ni sossobna. Dhugumatti nuti raawwattoota.â€• Suuratu Yuusuf 12:61

Kana jechuun obboleeyyanis ni jedhan: â€œAkka nu waliin isa erguuf abbaa isaa amansiisuuf ni carraaqna. Dhugumatti nuti kana ni hojjanna.â€•

وَقَالَ لِفِتْيَٰنِهِ ٱجْعَلُوا۟ بِضَٰعَتَهُمْ فِى رِحَالِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَعْرِفُونَهَآ إِذَا
ٱنقَلَبُوٓا۟ إِلَىٰٓ أَهْلِهِمْ لَعَلَّهُمْ يَرْجِعُونَ ٦٢

[Yuusuf] Tajaajiltoota isaatiin ni jedhe, â€œMiâ€™a daldalaa isaanii feâ€™aa isaanii keessa godhaaf, tarii yommuu gara maatii isaanii deebiâ€™an isa ni beeku, tarii lamu ni deebiâ€™u.â€• Suuratu Yuusuf 12:62

Yeroo sanitti daldalli miâ€™a (meeshaa) wal jijjiruun adeemsifama. Fakkeenyaaf, warqii ykn meeta midhaaniin ykn nyaataan jijjiruu. Obboleeyyan Yuusuf wanta midhaaniin ittiin jijjiran fidanii dhufan. Yuusuf miâ€™a daldalaa isaan fidan midhaan waliin akka feâ€™an dargaggoota isa tajaajilanitti hime. Kaayyoon miâ€™a daldalaa deebisuu duuba jiru, â€œ**tarii yommuu gara maatii isaanii deebiâ€™an isa (miâ€™a daldalaa) ni beeku, tarii lamu ni deebiâ€™u**.â€•[1]

Namni tokko, â€œSababa maaliitiif Yuusuf miâ€™a daldalaa obboleeyyan isaa feâ€™aa isaanii keessa akka kaaâ€™an tajaajiltoota isaa ajajee?â€• yoo jedhe, kuni karaa adda addaatiin ibsamuu dandaâ€™u:
1ffaa-Barri bara hoonge waan taâ€™eef abbaa isaa Yaâ€™quubin bira wanta ittiin daldalan hin qaban jedhe sodaate. Kanaafu, kana isaan irraa fudhachuun isaan miidha. Yuusufis obboleeyyan isaa gara isaatti akka deebiâ€™an ni barbaade.
2ffaa-abbaa fi obboleeyyan isaatti tola oolu barbaade. Kanaafu, sababa isaan hin beekneen miâ€™a daldalaa isaaniif deebise.
3ffaa-waadaa isaanii akka eeganiif-miyni daldalaa kuni isaaniif deebiâ€™ee yommuu argan, fudhachuun isaanitti ulfaata. Kanaafu abbichaaf deebisuuf ni dirqamu. Yeroo kanatti, waadaa â€˜abbaa keenya sossobne obboleessa hafe ni finnaâ€™ jedhu ni eegu.[2]

Guduunfaa
âœ•Asirraa gaarummaa fi tola ooltummaa Yuusuf ni baranna. Obboleeyyan isaa waggaa dheeraa dura eelatti isa darbuun miidhaa guddaa isarraan gahan. Garuu inni kana hunda cinaatti dhiisun tola isaanitti oole, haala gaariin isaan keessumeesse. Miâ€™a daldalaa isaan fidan isaaniif deebisuun midhaan tola isaaniif kenne. Kanaafu, nutis hanga dandeenyuun obboleeyyan keenyatti tola ooluf carraaqu qabna. Obboleeyanitti tola oolun hariroo firummaas jabeessa, sadaqaas taâ€™a.
âœ•Yommuu wayitti ajajan kajeelchisuu fi akeekachiisun baayâ€™ee barbaachisaadha. Yuusuf tooftaa kanatti fayyadamuun obboleeyyan isaa Biniyaamin akka fidan ajaje.

---

[1] Lesson From Suurah Yuusuf-104-107

[2] Tafsiir Xabarii-13/228-229

Date Created
January 23, 2022

Author
admin